

Ο Λεωνίδας Ι. Ιασονίδης, ο πολιτικός και άνθρωπος που έσυμβόλιζε ολάκερη την Ελλάδα του Πόντου, του οποίου υπήρξε το κατεξοχήν μεγάλο τέκνον, ο πιο αγαπητός αντιπρόσωπος των Ποντίων, έπαυσε από το απόγευμα της 29-7-59 να υπάρχει πιά μεταξύ μας. Η Κοινή γνώμη, ζέχωρα οι Πόντιοι, μέ συντριβή, μέ ιδιαίτερη συγκίνηση και μέ πόνο άκουσαν το θλιβερό άγγελμα του θανάτου του.

Γόνος πατριαρχικής οικογενείας του Πόντου, γεννήθηκε το 1884 στά Κοτύωρα. Μεγάλωσε στην ιδιαίτερη πατρίδα του, την Πουλαντζάκη. Έπει και στην Κερασούντα έλαβε την πρώτη μόρφωση. Ύστερ από λαμπρές σπουδές στο Φροντιστήριο της Τραπεζούντας, φοίτησε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Κων/πόλεως. Πτυχιούχος της Σχολής αυτής το 1912, σπούδασε πολιτικές και κοινωνικές έπιστήμες στο Παρίσι και άπέκτησε το δεύτερο πτυχίο του.

Μετά την έκρηξη, το 1914, του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, φεύγει από το Παρίσι για τη Ρουμανία και από εκεί φτάνει στη Ν. Ρωσία. Νοσταλγός και δραματιστής, μαζί μέ άλλους έπίλεκτους Ποντίους, της άπελευθέρωσης του Πόντου από άνενδοίαστη γενοικτόνα τυραννία, αισθανόταν βαθιά την άνάγκη να βρισκεται κοντά... Μέ πιστη κ' ένθουσιασμό Έθναποστόλου, σαλπίζει μεταξύ των Έλληνοποντίων Ν. Ρωσίας και Καυκάσου την Άνεξαρτησία του Πόντου, διαθέτει ολόψυχος και σύσσωμος τις δυνάμεις του στη διακονία, την περισυλλογή, την περίθαλψη των πρυσφύγων Πόντου και Καυκάσου, που... θά διοχετεύονταν σύντομα στην προαιώνια, έλεύθερη πιά ποντιακή Πατρίδα, ως άγωνιστές πρώτα, ως έπαναπατρισμένοι, άκολούθως, όριστικά.

Μέ τή συγκρότηση, το 1919, της άπελευθερωτικής Έθνοσυνελεύσεως Ποντίων στο Βατούμ Καυκάσου, εκλέγεται αντιπρόσωπος, έπιφανής μεταξύ έπιφανών ήγετικών στελεχών. Ός Πρόεδρος της Έθνοσυνελεύσεως από τον Μάιο του 1920, αφήνει έποχή, μέ τή συνετή, δραστήρια, δημιουργική και πολιτισμένη διεύθυνση των έργασιών της. Σταθερά προσηλωμένος στον Έλευθέριο Βενιζέλο, αποδέχεται έξαρχής το σχέδιο εκείνου για έμμεση άπελευθέρωση του Πόντου από την τουρκική κυριαρχία. Το Διαστήριο Άνεξαρτησίας της Άμύσειας τον καταδικάζει έρήμην σε θάνατο, για τή δράση του.

Άρχές Αυγούστου του 1920 φτάνει μέ Άντιπροσωπεία της Έθνοσυνελεύσεως και Έθνικού Συμβουλίου Βατούμ στην Άθήνα, για την άνακίνηση του θέματος Άνεξαρτησίας. Προβαίνει από κοινού σε δραστήριες έներγείες. Δέν παραλείπει εύκαιρία. Βροντοφωνεί παντού το αίτημα και την άνάγκη λυτρωμού του Πόντου. Οι περιστάσεις είναι άσφυκτικές, άπρόσφορες! Και έπιστρέφει στην Κων/πολη, για να έπισκεφετ' πάλι, άρχές του 1921, την Άθήνα, το Παρίσι και το Λονδίνο, κατεπανάληψη, έπικεφαλής Άντιπροσωπείας της Έπιτροπής Έθνικής Άμύνης, και ν' άγωνιστετ' μέ έντονα διαβήματα παντού. Άλλά ή πυκνή καιία των περιστάσεων συντριβει τον ώραϊον δραματισμό

του Ἐλευθέρου Πόντου. Ὁ ὑπέροχος συναισθηματισμὸς τοῦ Λ. Ἰασονίδου πληγώνεται βαριά. Ὅμως ἡ αἰσιοδοξία του γιὰ τὸ μέλλον παραμένει πάντα.

Μέ τῆ Μικρασιατικῆ καταστροφῆ φτάνει κι' αὐτός ἀπὸ τὴν Κων/πολη στὴν Ἑλλάδα, θῦμα τοῦ ἐθνικοῦ χαλασμοῦ, πρόσφυγας φτωχός. Ἀπὸ τότε τὸ νέο Ἰ-δανικὸ τῶν βλέψεών του εἶναι ἡ ἐθνικὴ ἀνανέωση καὶ ἀνασύνθεση, παράλληλα καὶ ἀδιαίρετα μέ τὴν ἀποκατάσταση τῶν προσφύγων - τὸ ἀνέβασμα τὸ πανεθνικὸ μέσα στὰ νέα ὄρια τῆς Μεγάλης, λίγο πρὶν, Ἑλλάδας.

Τὸ φθινόπωρο τοῦ 1922 διορίζεται Διευθυντῆς Περιθάλψεως Προσφύγων στὴ Θεσσαλονίκη. Ἀρχίζουν πάλι οἱ μόχθοι του οἱ τίμιοι, ἡ ἀπόδοσή του ἐξολοκλήρου στὴν ἀνοικοδόμησι καὶ ἀναδιοργάνωσι τῆς ζωῆς τῶν προσφύγων.

Τὸ 1923 ἐκλέγεται βουλευτῆς. Καὶ ἀπὸ τότε 32 κατὰ συνέχεια ἔτη βουλευτῆς, γερουσιαστῆς. Ἡ Πολιτεία τὸν τιμᾷ μέ λειτουργήματά της ἀνώτατα. Ἀνέλαβε κατεπανάληψη Ὑπουργός Προνοίας καὶ Γενικὸς Διοικητῆς Β. Ἑλλάδος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς δραστηριότητός του.

Ὁ Λεωνίδας Ἰασονίδης εἶναι ὁ βιβλικὸς τύπος ἀνδρός που ἐνδοσκοπεῖ τὸν ἑαυτό του, λαβαίνει τίς ἀποφάσεις του καὶ ρήχνεται ἀκράτητος, μέ ἔνθεο ζῆλο, στὴν ὥρα τῆς πραγμάτωσι.

Ἐντιμὸς στό ἔπακρο, ἀλτρουϊστῆς, ἀμέραιος, ἀγνότατος στὶς προθέσεις καὶ ἀνδροπρεπῆς στὶς ὑποσχέσεις καὶ τίς ἐπαγγελίες του, γενναῖος ἀλλὰ καὶ μεγαλόψυχος, γεμᾶτος ἀνεξικακία, ὀμιλητικὸς πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτα τοὺς πολῖτες, δημοκράτης καὶ φίλος τοῦ λαοῦ, εὐαίσθητος στὸν πόνο καὶ τὴ δυστυχία, ἀλλὰ καὶ καθοσιωμένος σέ συνολικὲς ἐθνικὲς ἐπιδιώξεις - ἦταν ἡ ἀρετὴ προσωποποιημένη. Καὶ στάθηκε, ἀπὸ νεότατος, περιζήτητος ὡς γνωριμία, κατακτητῆς συνειδήσεων.

Δυναμικὸς, σφριγηλὸς πάντα, θαρραλέος καὶ ἀδίστακτος πρωταγωνιστῆς τῶν προσφυγικῶν δικαίων, πάντοτε ζωντανὸς καὶ πάντα ἀκούραστος, ὑπῆρξεν ὁ μέγας ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τῶν Ποντίων, τῆς προσφυγικῆς, γενικότερα, ψυχῆς, ὁ βετεράνος τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν τοῦ Ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ. Καὶ, προχωρόντας ἀπὸ ἐπιτυχία σέ ἐπιτυχία, ἔβαλε τὴν ἀνεξίτηλη σφραγίδα του στό μέγαλο ἔργο τῆς προσφυγικῆς ἀποκαταστάσεως. Καὶ ἔγινε δημοφιλέστατος.

Ἀλλὰ καὶ ἀφειδώλευτα καταπόνησε τὸν ἑαυτό του. Ἐπρόσφερε τὴ ζωὴ του ὀλοκαύτωμα στὴν ἀναστήλωσι τοῦ νέου ἑλληνικοῦ συνόλου, μετὰ τὴ μεγαλύτερη Ἐθνικὴ Συμφορά. "Ἐχει ἀλωνίσει ὅλη τὴν Ἑλλάδα, μέ τὴν παρουσία του παντοῦ, ὡς Ἐπιθεωρητῆς Ὑπουργείου Περιθάλψεως Προσφύγων, ὡς Ὑπουργός, μέ τοὺς μόχθους του, γιὰ ἐγκαίνια νέων, ὀλοένα, προσφυγικῶν συνοικισμῶν, γιὰ τοπικὲς κτιριακὲς ἢ ἄλλες ἀναγκαιότητες..." - μοῦ ἔλεγε συνάδελφος του Πόντιος. - "Κατασκοτώνεσαι στὴν ἐκτέλεσι τοῦ καθήκοντος - τόλμησα νὰ τοῦ πῶ κάποτε... Ποῦ θὰ πάει αὐτό;" - "Μόνον εἴμαι μποροῦσε νὰ γίνει. Τὸ ἀπεφάσισα, ἀπὸ τὴν στιγμὴν που ἐπροτίμησα τὸν πολιτικὸν στίβον" - ἦταν ἡ ἀπάντησή του. Καί. Τὸν ἐκέρδισεν ἡ πολιτικὴ καὶ τὸν ἐστερήθη ἡ Νομικὴ, τῆς ὁποίας θὰ ἦταν ἐξοχος στυλοβάτης καὶ ἕνας διαπρεπῆς ποινικολόγος.

^{αυτοῦ}

Φοιτητής ^{αυτοῦ} φησὶ, φλογιζόταν ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς μεγαλουργίες τοῦ Μεγάλου Κρητὸς πολιτικοῦ: Ἡ ἐθνικὴ ἀποκατάστασις τοῦ Ἑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ ἦταν τὸ μεγάλο του ὄνειρο. Ὄταν τὸ Πατριαρχεῖο, ~~παρακαλεῖται~~ ^{ἀποφαινοῦν} ~~ἀποφαινοῦν~~ ^{ἀποφαινοῦν} τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πόλης, τοῦ πρότεινε νὰ πολιτευθεῖ, γνῶστης τῶν ἀπωτέρων πολιτικῶν σκοπῶν τῆς μεγίστης πλειοψηφίας τῶν Νεοτούρκων, ἀρνήθηκε, δικαιολογούμενος ὅτι θὰ συνεχίσει τὶς σπουδὲς του. Ἀπὸ τότε εἶχε τοποθετήσει τὸν ἑαυτό του στὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Καὶ ὅταν ἐνετάχθη, τὸ ὑπηρετήσε μ' ὅλες τὶς δυνάμεις του, παραμένοντας πάντα πιστός, ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς του.

Μεγάλη, βαθιὰ, πολυμερὴς ἦταν ἡ μόρφωσί του. Τὸ λαμπρὸ ἑλληνικὸ παρελθόν, μὲ τὴν Ἱστορίαν καὶ τὰ πολιτιστικὰ του ἐπιτεύγματα, ὁ κλασσικὸς ἀνθρωπιστικὸς πολιτισμὸς - τοῦ ὁποῦ στάθηκε ἀκόρεστος μελετητῆς - καὶ ὁ Ἑλληνοχριστιανικὸς ἦταν ἡ λατρεία του.

Ρήτορας μεγάλος, μεγαλορρήμονας ὥρες κι' ὥρες - ναί, ἤξαιρε ὅμως νὰ ἐβράζεται, κάθε φορά, σὲ θετικὲς ἀναγκαιότητες ἐθνικὲς, καὶ ἱεροφάντης αὐτὸς τῶν μεγάλων ἐλληνικῶν ἀνθρωπιστικῶν ἀξιών, ἐγνώριζε, μὲ τὶς ἀπαράμιλλες ἐξάρσεις του μέσα στὴ Βουλῆ, νὰ θονεῖ, νὰ συναρπάζει ψυχές.

Ἐτοιμὸς κάθε φορά, θητικὸς καὶ - ὅταν τὸ καλοῦσε ἡ ἀνάγκη - εἰρωνῶνας στοὺς ἀντιπάλους τοῦ Ἐ. Βενιζέλου κατὰ τὶς ἀπαντήσεις του, ἀδικεῖ ὅμως πάντα καὶ διανθισμένους μὲ σπάνια θυμοσοφία - κατόρθωνε νὰ εἶναι συμπαθὴς καὶ στοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἀντιπάλου παρατάξεως. Μὲ τὸ ἄλλο ἰδίως ἐπιφανὲς τέκνον τοῦ Πόντου, τὸν ἀείμνηστο Νῆκο Λεοντίδη, οἱ σχέσεις του ὑπῆρξαν, πάντα, παραπάνω ἀπὸ ἀγαθές - φιλικότατες.

Ὡς πολιτικὸς, ὡς ἄνθρωπος που ἐναγώνια ἀπέβλεπε, πάντοτε, στὴν ἀνύψωσι τοῦ συνόλου τοῦ ἔθνους σὲ νέα πολιτισμικὴ ἀνορθωσι, ἦταν ὑπέροχος, ἦταν ἀκτινοβόλος καὶ κυρίαρχη φυσιογνωμία, ἦταν ὁ πολιτικὸς τῶν ἀδερῶν, τῶν καιρίων πολιτικῶν ἐπιδηλώσεων.

Ἀκαταπόνητος μαχητῆς τοῦ Φιλελευθερισμοῦ, τοποθετημένος στὴν προοδευτικὴν του πτέρυγα, ἀγωνίζεται πάντα στὶς ἐπάλληλεις τῆς ἀναγέννησις Κράτους καὶ ἔθνους, που τὴν ἐννοεῖ, μὲ γνώμονα τὴν ἀλληλεγγύην ὅλων τῶν τάξεων, μόνον ὡς ἀνεκτὴ Κοινωνικὴ Δικαιοσύνη μεταξὺ τους. Καὶ οἱ γνώμες του εἶχαν πάντοτε τὸν ἀμέριστο σεβασμὸ τῶν στελεχῶν τῆς Δημοκρατικῆς παρατάξεως.

Ὁ Λεωνίδας Ἰασονίδης, ὡς πολιτικὸς, ἀφήνει, μέσα στὸν ἠθικὸ " αὐχμὸν καὶ λιμὸν " τῶν μεταπολεμικῶν περιστάσεων, θαυμάσια πολιτικὴ παρακαθήκη στοὺς ἐπιγόνους.

Ὡς βίος καὶ πολιτεία κατέκτησε τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν προσφύγων τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸ σεβασμὸ τοῦ Πανελληνίου.

Ἄς ἀμροαστοῦμε, γιὰ λίγο, τὶς συζητήσεις τῶν λαϊκῶν καὶ ἄλλων κύκλων τὶς μέρες τῆς θανάτου του, καὶ τὸρ' ἀκόμη, συχνά: "Εἶναι ὁ ἀνώτερος ἄνθρωπος που ἔτρεξε κ' ἐμόχθησε γιὰ τὴν ὀλότητα καὶ τὴν προκοπή, στάθηκε πάντα του τιμιότατος καὶ πέθανε φτωχότατος". Ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος, αἰ-

σθαντικός και τίμιος, επαναλαμβάνει τὰ ἀπέριττα ἀλλὰ ἐπιγραμματικά, τὰ
ἑλληνικότερα, και στήν οὐσία, λόγια:

" Ἀνθρώπων ἐσθλῶν ὄλβιος ὁ πότμος ἢ θεῆ μνήμη ἀγήρως ".

Ἰ. Σαλτσῆς.